

MAGYAR KURIR

VIIG.
A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden October 26-dik napján, 1813-dik esztendőben.

Prussziai Birodalom.

Annak a' Frantzia Armadáinak hadi erejét, mellyet a' Rénusi Szövetségbéli újság levelek olly igen nagyoznak, következendő módon adja elő a' Prussziai Correspondens: *Berlin* várora ellen küldettek 80—90 ezer emberek, *Sléziában* mintegy 140—150 ezer ember viaskodik; *Cseh* Ország ellen *Friedland* és *Gabel* városokon keresztül 12—15 ezer ember marsirozott; a' *Drézdánál* maradt és a' *Pirnánál* táborozott *Frantziáknak*, 's a' velek szövetséges hadi népeknek száma, mintegy 25—26 ezer emberre ment — mind öszve 257—258 ezerre. — A' *Frantzia* ármádától elfogattatának, megsebesítetteknek, fegyver által és nyavalyákban meghóltaknak, nem különben az elszökteknek számát 110—120 ezer emberre könnyen lehet tenni. Hogy ha *Napoléon* Császár az *Albis* folyóvizetől eltávozik, és *Drézdában*, *Torgauban*, 's *Wittenbergában* illendő őrizetet fog hagyni, 127—137 ezer emberénél több nem marad, mellyel a' szövetséges Fejedelmeknek ármadáia előit lehetetlen leszen néki megállani. — A' *Német* Ország *Correspondens* azt írja, hogy a' *Párisi Tanács* October 9-ik napján tartott gyűlésében azt végzette volna, hogy az 1814, 1813, és 1812-ik esztendőbeli *Conscriptu-* sok között 120 ezer, az 1815-ik esztén-

dőbéliék között pedig 160 ezer, következőképen mind öszve 280 ezer ember állíttassék ki, és öltöztessék fegyverbe a' szövetséges Fejedelmek ellen, de hogy egy feleséges és gyermekes *Frantzia* se kényszeríttessék erővel a' katona életre.

A' *Berlini* újság levelekben következendő buzdító hirdetményt intézett a' *Szakszóniai új Legionak* *Kommandansa* *Fő Strázsamester* *Bünau*, azon *batallionbéli* *Fel-* és *all-tiszteknek* és *katonáknak* nevekben az *Albis* jobb partján lévő *Szakszóniai Kir. Katonasághoz*:

Vitézek! Ti, a' kik a' 6-ik *Septem-*beri történetek után, a' ti bajtársaitoktól elváltatok, azokhoz nem akartatok vissza menni, nem akarván tovább is azon nyomorgatásnak eszközeivé lenni, melly alatt hazátok nyög, ti is érzitek, hogy nem illendő hozzátok az erdőkhöz initt amott barlangolni, és a' falusi népet, kiknek bátorságáért semmit sem műveltek, sokféle képen terhelni.

„Hogyha meg batározottatok magatok közt, hogy azon hadi néphez, melly a' *Frantziákkal* szövetségben van, vissza nem mentek többé, és ha gondoltatok, hogy az az idő közel van, mellyben a' kegyetlen utalkodásnak járma eltörik, és a' ha-za nyaka a' nyomonak lábai alól esze-

badúl, a' midőn a' ti szüléitek, atyátok-
 tiai, rokoniok és barátok, nem lesznek
 többé az ő véres vérejtékeikkel ama jöve-
 vényeknek adófizetői, ti néktek is legyen
 mind szívetek, mind akaratotok azt az idő
 pontot előhozni és polgártársaitok szabad-
 tságáért azoknak a' nemes nemzetekhek
 armádájokkal együtt viaskodni, a' kik e-
 gyedül érettünk öntik ki véreket Német
 Országban.

„Már is sok Rénus Szövetségbéli baj-
 társaitok és barátok azoknak rendibe ál-
 lottak, a' kik Németország szabadságáért;
 a' Báváriai és Würtembergi hadi népek, né-
 hány tudósítások szerint a' Frantziáknak
 szövetségektől elállottak, és e' folyó hó-
 nap 23-ikán, a' Szakszóni Király nevét
 viselő batallion is, mellynek Kommandán-
 sa én vagyok, a' *Reynier* corpusától elál-
 ván a' Svétziai armádához állottak.

„Itt, és a' Svétziai Fels. Korona Her-
 tzeg védelme 's vezérlése alatt, a' kit ti
 az Austriai táborozásban, mint *Ponte-
 Corvoi* hertzeget, mint vezéreteket esmer-
 tetek, és tiszteltetek, a' kihez titeket a'
 ti hajlandóságtok és háládatosságatok kap-
 tsolt vala, 's a' kja' ti vitéz erőlködés-
 tetek, 1809-ik esztendő Julius 5, és 6-ik napja-
 in magasztalta, és a' ki ti néktek most
 szebb tztelt, szebb véget mutatni kíván,
 itt a' Király nevét viselő batallion formál-
 ja a' Szakszóniai Legionak első ballionját,
 a' melly mellé való állásra minden Szak-
 szóniai hadi seregeket meghívunk, 's re-
 ményljük, hogy azt mivelni is fogják.

„Nosza jőjjetek tehát hozzánk bajtár-
 saitokhoz, gyűllyetek ide, a' hol rabságba
 esett bajtársaitoknak leg nagyobb részét
 találni fogjátok, hogy a' német szabadság
 ellenségei ellen fegyvert viselhesetek,
 hogy hazafiainknak háládatosságát, 's atyá-
 toknak 's anyáitoknak áldásaikat, és fami-
 liátoknak szerentséjét jutalomúl vehessé-
 tek.

„Tisztekt a' kik ezt a' meghívást ol-
 vassátok, a' kik a' szolgálatot elebb el-

hagytátok, vagy a' kiket a' történet azokra
 a' vidékekre vitt, ezekhez is just tart az
 emberiségnek szent ügye, nékielt is út nyi-
 tódott nemes hajlandóságoknak bétöltésére.

*Költ Zerbstben Septemb. 23-ik nap-
 ján, 1813-ik esztend.*

Fő Strázsamest. *Bünau.*

Melly forró buzgósággal viseltessen
 a' Prusszus nemzet Fels. Királyához, ha-
 zája szabadságának vissza nyéréséhez, ab-
 ból is kitettzik a' többi közt, hogy még az
 ifjú hajadonok közzül is találtattak és még
 most is talátnak nem kevesen olyanok,
 a' kik titkon férfi köntösbe öltözve a' va-
 dász seregeknél hadi szolgálatot vesznek.
 A' Berlini közönséges újság levelek azt be-
 szellick, hogy a' Lützow vadász osztályának
 első batallionjánál egy *Renz* nevű vadász
 katona, a' ki magát mindenkor vitézi mó-
 don viselte, senkivel semmi feslett társa-
 ságban nem volt, maga kötelességének min-
 denkor megfelelt, és hogy a' September
 16-ik napján esett Gördei verekedésben
 két sebet kapott, az elsőre mint nem ve-
 szedelmesre semmit sem ügyelt, hanem
 midőn egyik bajtársát, a' ki a' hasán ve-
 szedelmes és halálos sebet kapott, a' tsa-
 ta helyről másuva akarta volna vinni, ma-
 ga is olly veszedelmes helyen sebesítettet
 meg, melly által az ő nembelisége vilá-
 gosságra jött. Ennek a' hajadon Amazon-
 nak valóságos neve *Prochaska Eleonora*
 volt; Potzdamban született, édes atya oda
 való muzsikus volt, maga is mester volt
 a' flautavert fúvásában, 's azon gyakorta
 közönséges társaságokban is jádzott a' Pub-
 likumnak nagy megelégedésével. Teste
 állására nézve magas, szép növesű 's kel-
 lemetes ábrázatú, idejére nézve 26 esztendős
 volt, és mivel asszonyos volt a' szava,
 nemének eltitkolása végett, magát 19 esztendősnek
 adta ki. — Midőn több sebbe
 esett bajtársaival együtt Dannebergbe (a'
 Lauenburgi Grófságnak fő városába) vité-

tett volna, a' maga nembéliségét megvallotta, és a' táboriseborvost nagyon megkérte, hogy a' mennyire lehet, testének, mellyen a' seb esett kedvezzen. Kedvezett is ugyan, de abba a' feketé fene esvén, őtet a' haláltól meg nem mentette.

Hasonló Amazonokról sokszor olvastam a' Frantzia revolutzió miatt támadt háborúnak históriájában. Nevezetesen egy szép és bátor Frantzia hajadonról, a' ki 8 esztendeig szolgálván egy dragonyos regimentnél, sok verekedésekben megfordúlt, sebeket is kapott, de nem halálosakat, míg végtére egy kedves bajtársával egy szál kardra kelvén, olly szúrást vett, melly által az ő nembélisége tízhónap múlva elárultatván, a' katona életről lemondani kéntelen volt.

Olasz Ország.

A' múlt September 25-ik napján, a' közönséges újság levelekből olvassuk, Romániának *Imola* nevezetű városában meg lehetős földindulás volt, melly azon hóluap 21-ik napján 8 órakor kezdődött, 10 — 12 secundáig tartott, és nagy rémülésbe ejtette azon városnak lakosait. Sok kémények le omlottak, sok házak meg károsítottak, és noha igen sok ember volt az úttzakon, és mindazáltal még sem esett rajtok semmi szerentséltenség. — Hasonló föld rendülés volt *Ferrara* és *Forti* városokban, de ott sem esett semmi nagy szerentséltenség. — Leg nagyobb mértékben volt az a' Paenzai kerületben, 's ennek azon nevezetű fő városában, mellyben 14 ember megsebesítetett, 6000 kéménynél több ledült, minden házak megkárosítottak, sok kőfalak leomlottak, a' lakosok honnyaikból kifutván a' mezőkön vontak magoknak sántort.

B é t s.

Nem hogy vóltaképen leírni, de gondolni is allig lehet azt a' rendkívül való

nagy örömet, melly ennek a' népes városnak lakosait, a' múlt vasárnapon, délutáni két órakor érte, a' midőn a' Cs. K. Kurir czen rezidentziába avval az örvendendetes hírrel bélovaglott volna, hogy a' szövetséges armádák, e' folyó October 16 és 18-ik napjain, a' Frantzia nagy armadán, Lipsia környékén tökéletes és igen fényes győzedelmet vettek volna, mellynek megbetsülhetetlen következéseit alább le fogjuk írni. Ennek a' ritka győzedelemnek öröme tegnap dél előtt 11 és 12 óra közt, a' belső város bástyáiról, hat versbéli ágyúropogásokkal lövettetett meg, melly alatt a' Szent István templomában, a' Fels. Császári familiának, Fő Hertzégeknék 's fő Rendeknek buzgó jelenlétekben *Te Deum laudamus* tartatott; estére pedig a' város igen szépen kivilágosított. — Miben állott légyen ez a' fényes győzedelem, az itt következő hadi tizkelyből meg lehet érteni.

A' tsatározó mezőkről.

Felséges Urunknak Róthi fő hadi szállásáról illyeten hivatal szerint való hadi tudósítás küldetett a' Bétsi Cs. Kir. hadi Cancelláriához October 19-ikén, 1813 ik esztendőben:

E' folyó hóluap 15-ikén, Lipsia mellett egész hadi erejét össze gyűjtötte *Napoleon* Császár, és annak jobb szárnyát *Konnevitz*, deakát *Probsthayda*, bal szárnyát *Stötteritz* mellett állította ki, és az ő armádája előtt fekvő *Del.sch*, *Wachau*, és *Halzhausen* faluhelységeket elfoglaltatta. — A' Generál *Blücher* armádája ellen két vagy három osztály sereget állított ki. Ezek közt volt a' Pr. testőrző seregnek egy része is. — A' Generál *Reynier* corpora, melly más corpusoktól való osztálllyal is megerössítetett, ezen a' napon még Wittenberg mellett volt, a' hol tudniillik nékie az Aibis jobb partyára

kellett által menni, oly parantsolat mellett, hogy Roszlau ellen valamely demonstratiókat, az az, vakításokat tsinálhasson.

Elvégeztetett, hogy az ellenséget a fő armadával, és a' Generál *Blücher* armadájával, a' ki szinte akkor érkezett vála Skauditzhoz, Octob. 16-ik napjának reggelén megtámadják. Gen. *Blücher* Skauditz mellől Lipsia ellen nyomúlt; Fegyvertár Mester Gr. *Gyulxy*, Lützentől Lindennau ellen marsirozott; lovasság Generálisa Gr. *Wittgenstein*, a' Generál *Kleist*, és Gr. *Klenau* corpusával Gröbern és Gossan által Libertwolkwitz ellen mennyenek. — E' megesyén, azon nap, reggeli 8 órakor a' nagy armada a' verekedést elkezdte; az ellenségnek hadi ereje mintegy 140 vagy 150 ezer einberből állott, leg inkább a' ni jobb szárnyunkat igyekezett megerőtleníteni, Libertwolkwitz mellett sok lovasságai voltak; azután minden ponton elkezdődött az ágyúzás, ezer tűzökádó nagy eszközöknél több szórta egymásra az emészto golyóbisoknak záporát.

„Mivel a' Konnevitzi hídát és töltést sok ágyúkkal és gyalogsággal védelmezte az ellenség, és a' helynek minémúsége miatt is az ellen ágyúkat vinni nem lehetett, az ellenséget előlről megtámadni lehetlenség volt; de mihelyt észrevétetődött, hogy az ellenség több nagy csapatokat igyekezik a' mi armadánk dereka, és jobb szárnyunk szélső vége ellen vinni, azonnal Feldmarsal hertzeg *Schwarzenberg* az egész Austriai tartalék corpust, lovasság Generálisa a' Hessen-Homburgi örökös hertzeg vezérlése alatt, a' Pleiysse kis folyóvízen által küldötte, és Gröbern előtt kiállította.

„Orosz lovasság Generálisa Gr. *Wittgenstein*, Prusszus Gen. Lajtnant *Kleist*, és Gen. *Klenau* az ellenségnek minden megtámadását vissza verték; *Barclay de Tolly* az Orosz armadának fő vezére, az

egyesült armáda derekát a' granatíros corpussal és néhány lovas gárda regementekkel segítette, a' melly alkalimatossággal a' Generál *Kleist* corpora 5 ágyút foglalt el. Abban a' szempillantatban, mellyben az Austriai tartalék lovas sereg a' Gr. *Nostitz* F. M. Lajt. vezérlése alatt a' Gröbeni szoros útból kiment, annak bal szárnyát sok lovassággal 's gyalogsággal megtámadta, és Gröbenig előbre nyomúlt. De F. M. L. Gróf *Nostitz* sem veszteglett, hanem a' vezérlése alatt lévő lovassággal az ellenségre rohant, azt hátrább verte, egy néhány karreba, avagy négy szegletű hadi rendbe bévágott, 's azokat mind szélllyel szórta. Ugyan akkor a' Hessen-Homburgi örökös Hertzeg is a' Generál *Bianchy* Osztály seregével előállott, és ezen Generállal egyetemben, a' ki az ártilleristákat igazgatta, visszanyomta az ellenséget, 's 8 ágyújokat elvette.

Ekkor az ellenség rendkívül való bátorsággal a' szövetséges armáda jobb szárnya ellen ment, 's azt a' derekától el akarta szakasztani. De Gr. *Wittgenstein* és Gr. *Klenau* lovasság Generálisai egész hiedgyérrel fogadták az ellenséges seregeket, és még akkor is, midőn ezek lovas seregeikkel Gossanig előre nyomúltak volna, ki nem mozdíthatták az Orosz granatírosokat álló helyeikből, sőt az Orosz artilléria jól intézett tüze, a' testőrző Kozák Regement, Generál Adjutans Gr. *Oloff-Denisoff* vezérlése alatt ismét meghátráltatták az ellenséget.

Az Orosz testőrző seregek, és a' *Weissenwolf* Austriai Generálisaok granatíros osztálya küldettek azon meg támadásnak segítségére, a' kik elsőbb álló helyekről az ellenséget nem csak kimozdították, hanem vissza is verték. — Lovasság Generálisa-ra Gróf *Meerfeldre* a' léven bizattatva, hogy az ellenség jobb szárnyát Konnewitz mellett a' Pleysz kis folyóvízen, hátról nyomja által, azt ugyan végbe vitte, azon